

NIKO DUBOKOVIĆ, OSNIVAČ MUZEJA HVARSKE BAŠTINE I NJEGOVA MUZEOLŠKA VIZIJA OTOKA HVARA, II. dio

KATIJA BORAK □ Muzej hvarske baštine, Hvar

JOŠKO BRACANOVIĆ □ Muzej hvarske baštine, Hvar

NIKOLETA BRACANOVIĆ □ Muzej hvarske baštine, Hvar

IM 55, 2024.

IZ MUZEJSKE TEORIJE I PRAKSE
MUSEUM THEORY AND PRACTICE

Na Dubokovićevim temeljima: Muzej hvarske baštine danas i sutra

Na temeljima Dubokovićeve vizije otočne baštine Muzej hvarske baštine kontinuirano djeluje već 73 godine. Kao opći, zavičajni muzej s lokalnim djelokrugom, ustanova je registrirana 2002. godine i danas svoj rad zasniva na 16 raznovrsnih muzejskih zbirki. Posjeduje bogatu muzejsku knjižnicu i dokumentaciju o hvarskoj baštini. Izdaje časopis *Prilozi povijesti otoka Hvara*, knjige o otočnoj baštini i muzejske publikacije o izložbenoj djelatnosti. Muzej je neizostavna točka za sve one koji se bave izučavanjem različitih hvarskih tema, od prapovijesnog razdoblja do suvremene otočne umjetnosti, a proteklih desetljeća ostvario je stotine izložaba i drugih događanja, samostalno ili u suradnji s drugim institucijama, jedinicama lokalne samouprave, udrugama i

pojedincima, a sva su ta događanja promicala Hvar kao kulturno i turističko odredište.¹

U prvim godinama postojanja ustanove njezino je sjedište bilo u različitim prostorima. Kako je Duboković od početaka njegovog djelovanja na zaštiti spomenika sudjelovao u sanaciji i revitalizaciji mnogih kapitalnih spomenika otoka i poticao druge institucije na njihovu zaštitu,² tako je bilo i s Ljetnikovcem Hanibala Lucića. Renesansna vila s perivojem iz 16. stoljeća, zaštićeno kulturno dobro RH, obnovljena je zahvaljujući Dubokovićevoj suradnji s tadašnjom Mjesnom zajednicom i Hotelskim poduzećem te je u Ljetnikovcu od 1970. sjedište Muzeja. U zapadnom krilu Ljetnikovca smješteni su uredi, knjižnica, arhiv i čuvaonica, a u istočnom je krilu stalni postav, koji čine dvije cjeline: memorijalna soba Salon Hanibala Lucića i prirodoslovni kabinet dr. Grgura

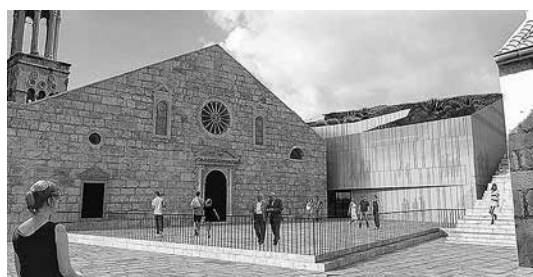
sl.1.-6. Kako bi se omogućili bolji uvjeti za obavljanje muzejske djelatnosti i daljnji razvoj ustanove, valja realizirati *Projekt sanacije i rekonstrukcije crkve Sveti Mark u Hvaru – novi zavičajni muzej*, što je već godinama u planu Muzeja, ali mnogobrojni uvjeti, posebice financijski, usporavaju realizaciju projekta pa se ona provodi postupno.

Projekt obuhvaća obnovu nekadašnje dominikanske crkve sv. Marka i izgradnju nove muzejske zgrade sjeverno od crkve.

Fotodokumentacija: Arhitektonski studio Proarh. „For Museum”. <https://www.proarh.hr/projekti/for-museum/> (pristupljeno 21. srpnja 2023.).

¹ Kovačić, *Šezdeset godina Muzeja hvarske baštine*, 64.

² Mirjana Kolumbić, „Dr. Niko Duboković”, *Kruvenica – list župe sv. Stjepana I. Hvar* 15 (2010): 65.

Bučića. Lucićevo Ljetnikovac iznimno je lijep i privlačan spomenik, ali je prostor za obavljanje muzejske djelatnosti vrlo ograničen, pa se ona često ostvaruje na drugim lokacijama u gradu, i to ne uvijek u zadovoljavajućim uvjetima. To se ponajprije odnosi na prostore za zaštitu i izučavanje muzejske građe, ali i na one za komunikaciju s publikom.

Kako bi se omogućili bolji uvjeti za obavljanje muzejske djelatnosti i daljnji razvoj ustanove, valja realizirati *Projekt sanacije i rekonstrukcije crkve Sveti Marak u Hvaru – novi zavičajni muzej*, što je već godinama u planu Muzeja, ali mnogobrojni uvjeti, posebice financijski, usporavaju realizaciju projekta pa se ona provodi postupno. Projekt obuhvaća obnovu nekadašnje dominikanske crkve sv. Marka i izgradnju nove muzejske zgrade sjeverno od crkve. Ostaci crkve sa zvonikom zaštićeno su kulturno dobro RH, koje se nalazi u gradskoj povijesnoj jezgri, unutar zaštićene urbanističke cjeline grada Hvara

i unutar Arheološke zone grada Hvara. Dominikanski samostan, utemeljen u 13. stoljeću, s crkvom sv. Marka, imao je tijekom pet stoljeća postojanja važnu ulogu u vjerskome i javnom životu grada i bio je izvor znanja i kulture Hvara i Dalmacije. Tijekom 19. i prve polovice 20. stoljeća prostori samostana i crkve služili su za različite namjene, dok je istodobno objekt propadao.³ Vjerujući da bi taj, za zavičaj povijesno važan prostor trebao dobiti ulogu dostojnu svoje ljepote i pijeteta, Duboković je ustajno radio na uređenju Sv. Marka.⁴ Želja mu je dijelom ostvarena kada je gradska vlast 1964. ustupila Muzeju prostor nekadašnje crkve. Godine 1966. otvoren je stalni postav Arheološke zbirke i lapidarija, koji je uz manje prekide i preuređenje te uz dopunu postava od 1982. do 2008. bio otvoren za javnost. Zbirka, u čijem su uređenju sudjelovali istaknuti znanstvenici Hvarani, poput Marina Zaninovića i Davora Domančića, uz brojna druga kulturna događanja koja je Muzej u tom prostoru

³ Joško Kovačić, *Zapisi o crkvama u Hvaru*, ciklostil (Hvar, 1982): 211–225; Isto, *Iz hvarske kulturne baštine*, ciklostil (Hvar, 1987): 250–259; Niko Duboković, „Samostan i crkva dominikanaca u Hvaru”, u: *Odabrani radovi* (Split: Književni krug, 2001): 376–384.

⁴ Duboković, „Samostan i crkva dominikanaca u Hvaru”, 376–384.

priredivao, privlačili su velik broj domaćih posjetitelja i turista. Zbirka je zatvorena zbog sigurnosnih razloga, tj. zbog sve slabijega statičkog stanja nekadašnje crkve.

Sadašnje stanje toga vrijednog spomenika kritično je i prijeti mu urušavanje, stoga je proces obnove nužan, ali i dugotrajan te složen građevinski i konzervatorsko-restauratorski zahvat. Realizacija projekta Sv. Marka važna je za graditeljsku baštinu cijelog otoka, na kojemu je, kako je Duboković često upozoravao, građevinska aktivnost povezana s turizmom često dovela u pitanje spomeničke objekte i komplekse. Realizacijom projekta prostor gradske jezgre grada Hvara obogatit će se novom, kvalitetnom i funkcionalnom muzejskom i javnom infrastrukturom, uz čuvanje vjerodostojnosti i prepoznatljivosti spomenika. Novi muzejski sklop omogućit će primjereno funkcioniranje muzejskih prostora i obavljanje muzeoloških funkcija, u skladu sa suvremenim muzejskim standardima i prema zakonskim odredbama. Nakon izgradnje objekta slijedit će uređenje novoga stalnog postava koji će izborom muzejskih predmeta iz cjelokupnoga muzejskog fundusa i suvremenim muzeografskim i dizajnerskim rješenjima putem niza tematskih cjelina predstaviti bogatu hvarsku prošlost i umjetničko stvaralaštvo otoka. Muzej će nastojati, u skladu s interesima i potrebama muzejske publike i drugih korisnika, lokalnog stanovništva i turista, različitim aktivnostima unaprijediti kulturu grada i otoka te iskoristiti svoje potencijale u razvoju kulturnog turizma.

Novi će se muzej u gradskom prostoru i u životu ljudi pozicionirati kao nova zavičajna vrijednost koja će svjedočiti o važnosti čuvanja svjedočanstava prošlosti i sadašnjosti te se nadamo da će se dostojno uklopiti u Dubokovićev *Museum sub divo*.

Primljeno: 29. lipnja 2023.

NAPOMENA

Ovaj članak „Niko Duboković, osnivač Muzeja hvarske baštine i njegova muzeološka vizija otoka Hvara, II. dio” dio je teksta koji nedostaje već objavljenom članku „Niko Duboković, osnivač Muzeja hvarske baštine i njegova muzeološka vizija otoka Hvara”, *Informatica Museologica* 54 (2023): 60-65. Sada se objavljuje kao njegov nastavak ili II. dio.

NIKO DUBOKOVIĆ, FOUNDER OF THE MUSEUM OF HVAR HERITAGE AND HIS MUSEOLOGICAL VISION OF THE ISLAND OF HVAR

The Museum of Hvar Heritage has been uninterruptedly at work for seventy-three years, on the foundations of Duboković's vision of the island's heritage. The establishment was registered as a general local history museum in 2002. Today its work is based around 16 diverse museum collections. It has a fine library and ample documentation about the Hvar heritage. It also issues a journal, *Contributions to the history of Hvar Island* as well as books about the insular heritage and museum publications about the exhibition activities. The museum is a must for anyone engaged in studying various Hvar themes, from the prehistoric period to contemporary art on the island. In the last few decades it has put on hundreds of exhibitions and other events, either on its own or in collaboration with other institutions, units of local government, societies and individuals, all of them promoting Hvar as a cultural and holiday-making destination.

In order to provide better conditions for the performance of the museum's mission and for the further development of the institution, it would be useful if the *Project for the repair and reconstruction of the Church of St Mark in Hvar – a new local history museum* could be brought to fruition, after its many years in the plan of the Museum, the completion of which is held back by numerous problems, in particular financial, so that it is unfolding step by step. The project involves the renovation of the former Dominican Church of St Mark and the building of new museum premises north of the church.

The current condition of this important monument is critical and so the reconstruction process is highly necessary, while the architectural and conservation-restoration operations are lengthy and complex. The completion of the St Mark project is of value for the architectural heritage of the whole of the island, where, as Duboković often pointed out, building works associated with tourism have often potentially compromised monumental structures and complexes. The space of Hvar city core will be enriched with a new, high-quality and functional museum and new public infrastructure, preserving the authenticity and identifiability of the monument. The new museum complex will enable the Museum, in accordance with contemporary museum standards and in compliance with the law, to function in museum spaces and perform museological functions. After the structure has been built will come the arrangement of the new permanent display, to present with a selection of objects from the museum's holdings, with contemporary museographic and design approaches, in a series of units, the rich past of Hvar and its artistic creativity.